

Szanowni Państwo – drodzy Nauczyciele!

Treść obecnego numeru jest ściśle związana z problematyką niezwyklej dolnośląskiej *Małej Ojczyzny* – powiatu zgorzeleckiego. To miejsce magiczne, o czym przekonują refleksje jego mieszkanki, Pani Katarzyny Krawczenko, autorki jednego z tekstów - (...) *na terenie gminy Bogatynia znajduje się miejsce wyjątkowe, jedno z sześciu takich w Polsce - zbiegają się w nim granice trzech państw. W przypadku naszej gminy są to granice Polski, Niemiec i Czech. Punkt ten znajduje się pomiędzy dwiema miejscowościami: Kopaczowem, zwanym „europejską wioską” oraz Porajowem, słynącym niegdyś z dwóch przejść granicznych. Zwłaszcza Porajów ma znaczenie symboliczne – jest symbolem współpracy transgranicznej w ramach euroregionu „Nysa” oraz związku trzech miast: Bogatyni, Hradka i Zittau. To właśnie w tym miejscu, w 2004 roku odbyły się główne uroczystości związane ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej, a w 2007 roku świętowano wejście Polski do strefy Schengen i zniesienie utrudnień przy przekraczaniu granic. Dziś wydarzenia te upamiętnia obelisk ustawiony w pobliżu **trójstyku**.*

Na takiej ziemi nic nie dziwi – ani międzykulturowe spotkania Greków, Serbołużyczan, Polaków, Niemców, ani wspólne wieloaspektowe dziedzictwo ich przeszłości, ani permanentna praca nauczycieli nad rozwojem uczniowskich postaw wzajemnej akceptacji, tolerancji, konstruktywnej współpracy... Właśnie tam, w powiecie zgorzeleckim, Polacy od dawna funkcjonują we wspólnej Europie! Teksty opublikowane w podwójnym 17/18 numerze pisma *Dolnośląskie Ścieżki* akcentują istnienie naszych wspólnych europejskich korzeni, polską solidarność z innymi narodami oraz otwartość na dobro, którym obdziela nas pokojowe współistnienie z innymi narodami. Egzemplifikacją jest relacja z Międzynarodowej Konferencji Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień w Kliczkowie, która szczególnie eksponuje nasze europejskie więzi - gościliśmy podczas niej Czechów, Niemców, Rosjan i Finów! - oraz podkreśla wspólne zainteresowanie problemem wspierania rozwoju uzdolnionych młodych ludzi, przyszłych dziedziców tradycji europejskich.

Motyw *przerzucania mostów* jest obecny w każdym z rozdziałów tego numeru, pojawia się w różnych kontekstach, lecz sens jest zawsze jeden – warto budować dobre relacje między wszystkimi ludźmi współpracującymi w szkole, dbać o nie w rodzinie i wszędzie, gdziekolwiek się znajdziemy, gdyż właśnie one stanowią treść szczęśliwego życia.

Nigdy nie wolno zapominać o własnych korzeniach, bo dzięki nim pozostaniemy na zawsze sobą, jak przekonuje przykład niezwyklego Polaka z Niemiec – Henryka Bereski, poety i tłumacza literatury, bohatera artykułu dolnośląskiego poety i krytyka literackiego – Karola Maliszewskiego. Bądźmy zawsze dumni ze wspólnego dziedzictwa naszego niezwyklego, wielokulturowego i przepięknego Dolnego Śląska. Może fakt, że tak ofiarnie budowaliśmy nową przestrzeń kulturową na ziemi, która po wojnie straciła

8 ciągłość tradycji, otwarł nasze serca na nowe – pokojowe i rozsądne współ-
istnienie z innymi nacjami?...

Przeszłość to dziś, tylko cokolwiek dalej - stwierdził poeta Cyprian Kamil Norwid, któremu przyszło umrzeć na obczyźnie. Szanujmy własne dzieje, gdyż dzięki naukom z nich płynącym będziemy lepsi – bo *Podwaja własne życie, kto przeszłość rozważa* (L. Kondratowicz). Gdy poznamy niektórych altruistycznych bohaterów recenzowanej w piśmie książki Anny Fastnacht-Stupnickiej *Od św. Jadwigi do Marka Hłaski*, przekonamy się, jak wiele pracy nad sobą czeka nas, żyjących obecnie.

Czy kształceni przez nas młodzi ludzie w obliczu wielkiej próby charakterów, wojny, byliby skłonni do poświęcenia siebie samych dla Ojczyzny? – aby możliwe było udzielenie na to pytanie twierdzącej odpowiedzi, do planowanych zajęć włączajmy epizody z historii polskiej, o których rzadko mówi się w szkole, jak np. dotyczący kadetów polskich, przepięknych patriotycznych wzorów osobowych, a zarazem historycznych rówieśników współcześnie żyjącej młodzieży...

Zachęcamy do lektury nowego numeru *Dolnośląskich Ścieżek* i do dzielenia się refleksjami związanymi z jego treścią. Szanownym Czytelnikom życzymy wielu pomysłów podczas planowania nowych, interesujących zajęć – może pod wpływem proponowanych przez nas opisów? Serdecznie zapraszamy do dzielenia się własnymi doświadczeniami na łamach pisma metodycznego; niech nas wszystkich one ubogacają i doskonalą!

Dziękujemy wszystkim naszym Autorom za współpracę i kształcąca współobecność podczas opracowania obecnego numeru pisma. Kontynuujemy porozumienie na rzecz dzielenia się przykładami - nie tylko dolnośląskich! – dobrych praktyk edukacyjnych!

O WSPÓLPRACY LUDZI OŚWIATY • O WSPÓLPRACY LUDZI OŚWIATY •

Zuzanna Oleszkiewicz

Serce oświaty powiatu zgorzeleckiego - Powiatowe Centrum Edukacyjne w Zgorzelcu

Reforma administracyjna, jak również podział kompetencji w zakresie realizacji zadań oświatowych na poszczególne organy samorządowe spowodowały konieczność zapewnienia nauczycielom stałego kontaktu z doradcami metodycznymi i możliwości ustawicznego doskonalenia. Należało zaspokoić potrzebę kształcenia i doskonalenia kadry pedagogicznej oraz organizowania wzajemnych spotkań zespołów nauczycielskich z różnych szkół funkcjonujących na terenie powiatu zgorzeleckiego. odpowiedzi na potrzeby placówek oświatowo – wychowawczych Samorząd Powiatowy podjął decyzję o utworzeniu ośrodka doskonalenia nauczycieli.

Ponieważ od kilkunastu lat pracowałam jako doradca metodyczny w ówczesnym wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Jeleniej

Panorama powiatu zgorzeleckiego

(opracowano na podstawie publikacji uzyskanej ze Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu)

W obecnych swych granicach terytorialnych powiat zgorzelecki zajmuje powierzchnię 838 km² i liczy prawie 100 tys. mieszkańców. W skład powiatu zgorzeleckiego wchodzi aktualnie 7 gmin: gmina miejska Zgorzelec, gmina wiejska Zgorzelec, miasto Zawidów, gmina Sulików, miasto i gmina Bogatynia, miasto i gmina Pieńsk, gmina i miasto Węgliniec.

Powiat Zgorzelecki położony jest na styku trzech państw Unii Europejskiej. Sąsiedztwo powiatu z Republiką Federalną Niemiec i Republiką Czeską powoduje, że siłą napędową działań podejmowanych przez władze powiatu jest transgraniczna współpraca międzynarodowa na wielu płaszczyznach, od polityki, przez gospodarkę, kulturę, sport, po życie codzienne. Oprócz szeroko rozwiniętej współpracy międzynarodowej na dynamiczny rozwój powiatu zgorzeleckiego wpływają liczne inwestycje. Najistotniejszym zadaniem nowych władz na najbliższe lata będzie realizacja gruntownej przebudowy i modernizacji dróg powiatowych, jak również dążenie do stwarzania młodzieży szkół ponadgimnazjalnych coraz lepszych warunków nauczania oraz podniesienia poziomu bazy dydaktycznej. Równie ważnym celem jest zwiększenie wysiłków w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na realizację zadań publicznych, szczególnie tych, na które nie ma wystarczających środków. Dlatego szczególne znaczenie będzie miało funkcjonowanie Powiatowego Centrum Doradztwa Gospodarczego w Zgorzelcu. Realizując wszelkie działania, chcemy być powiatem otwartym na współpracę zagraniczną, nowe inwestycje, pozyskiwanie funduszy strukturalnych, a przede wszystkim powiatem otwartym na naszych mieszkańców.

Specyficzne położenie geograficzne powiatu zgorzeleckiego - u styku trzech granic - sprawia, iż już od wielu lat kwitną wspólne działania miast naszego powiatu i miast z krajów sąsiednich na rzecz rozwoju gospodarczego. Dzięki szeroko zakrojonej współpracy międzynarodowej na długo przed włączeniem Polski i Czech do Unii Europejskiej, w tej części regionu rozmyły się granice, a powiat zgorzelecki stał się przysłowiowym „oknem na świat”. Rozwojowi przedsiębiorczości w powiecie sprzyja pozytywny klimat współpracy władz powiatu ze środowiskami gospodarczymi. Od wielu lat organizowane są Polsko-Niemieckie Dni Gospodarki, w których udział biorą przedsiębiorcy, przedstawiciele władz samorządowych oraz organizacje gospodarcze z Polski, Niemiec i Czech.

Ścieżka dydaktyczna powstała w ramach projektu „Ochrona biotopów głuszca i cietrzewia w Borach Dolnośląskich i w Sudetach Wschodnich” w 2002 r., realizowanego przez Zachodniosudeckie Towarzystwo Sudeckie.

Bibliografia:

1. W. Bena, *Tropami przyrody i historii. Ścieżka dydaktyczna po Puszczy Zgorzeleckiej*, Zachodniosudeckie Towarzystwo Przyrodnicze, Jelenia Góra 2002
2. J. Loritz-Dobrowolska, *Ochrona przyrody w powiecie zgorzeleckim. Stan obecny i perspektywy*, AD REM, Jelenia Góra 2002

Jadwiga Wojciul

Zgorzelec – „moja mała ojczyzna”.

Lekcja regionalna

Powiatowe Centrum Edukacyjne - Biblioteka Pedagogiczna w Zgorzelcu realizuje różne działania w ramach edukacji czytelnicznej, europejskiej i regionalnej. Celem naszej placówki jest dołożenie wszelkich starań, aby zajęcia związane z edukacją regionalną wiązały się z radością odkrywania tego, co bliskie, a nie zawsze dobrze znane.

Spacer po Zgorzelcu to rzeczywiste działanie biblioteki, pozwalające na realizację edukacji regionalnej. Uczestnikami zajęć byli uczniowie klasy II Gimnazjum nr 1 w Zgorzelcu. Chętnie angażowali się w ich przebieg, byli bardzo aktywni. Na pewno poczuli dumę i radość wynikającą z faktu, że są mieszkańcami Zgorzelca...

„Zgorzelec - moja mała ojczyzna” - spacer szlakiem zabytków Przedmieścia Nyskiego.

Poziom kształcenia :

Gimnazjum - klasa: II

Czas trwania:

2 godziny

Cele ogólne:

- zapoznanie uczniów z zabytkami w regionie,
- uwrażliwienie na piękno i niepowtarzalność różnych miejsc w najbliższej okolicy i regionie,
- budowanie emocjonalnego związku z regionem z równoczesnym kształtowaniem postaw patriotycznych.

Cele szczegółowe:

Uczeń

umie:

- wymienić najważniejsze zabytki w najbliższej okolicy,
- wytłumaczyć, co oznacza pojęcie „obiekt zabytkowy”,
- umie posługiwać się planem miasta.

Śladami krasnali z wrocławskiego serca miasta

Kiedy okazało się, że w naszej szkole zamieszka krasnal, ogłosiliśmy konkurs na imię dla naszego nowego domownika. Na apel o nadanie imienia krasnoludkowi odpowiedziało kilkudziesięciu uczniów. Wśród propozycji często pojawiały się takie, które nawiązywały do imienia patrona szkoły – Piotra Włostowica oraz nazwy dzielnicy. Najbardziej spodobało nam się imię **OŁBINIUSZ**.

Jak przystało na krasnoludka, Ołbiniusz nie wyróżnia się wzrostem, za to czerpie z najlepszych wzorów rycerskich. Wiadomo, że był uczestnikiem wielu wydarzeń, od dawna pilnował, by czas nie zatarał śladów przeszłości w miejscu, gdzie stało kiedyś opactwo ufundowane przez Piotra Włostowica. O tym, że jest blisko związany z postacią patrona naszej szkoły, świadczy herb Piotra Włostowica, który widnieje na jego piersi.

Ołbiniusz ma swój życiorys i baśnie stworzone przez dzieci związane z jego postacią – można je przeczytać na stronie internetowej szkoły www.sp107.wroclaw.pl. Kochają go uczniowie naszej szkoły, ale nie jest on popularny wśród wrocławian, ponieważ jego figurka umieszczona jest w holu szkoły. Stąd pomysł, by rozślawić imię Ołbiniusza i mocniej związać go z krasnoludkową bracją z centrum Wrocławia poprzez lekcję – wycieczkę, która kończyłaby się w SP 107 przy ul. Bolesława Prusa 64. **Wspaniałym materiałem dla polonistów, przyrodników i wychowawców, którzy chcieliby ruszyć śladami wrocławskich krasnali, mogą być teksty pani Anny Sieniawskiej, przedstawiające historie najważniejszych krasnali w mieście oraz krasnoludkowa mapa wydana przez panie: Martę Miniewicz i Karolinę Moroz. Ten krasnoludkowy dokument można zakupić w sklepach z wrocławskimi pamiątkami.**

Krasnal Ołbiniusz ze Szkoły Podstawowej nr 107

Cykl zajęć o krasnoludkach obejmuje około pięciu lekcji w klasie czwartej i jest przeznaczony do realizacji po kilkunastu zajęciach dotyczących baśni – może być ich podsumowaniem. Uczniowie klasy czwartej poznają najpierw popularne baśnie takie jak *Czerwony Kapturek*, *Śpiąca królewna*, *Jaś i Małgosia*, *Stoliczku, nakryj się*, *Kopciuszek*, *Brzydkie kaczątko*, *Dziewczynka z zapałkami*, *Nowe szaty cesarza*. Nauczyciel może pokusić się o omawianie mniej znanych baśni Słowian Zachodnich zebranych w tomie *Śpiewająca lipka* lub baśni chińskich, japońskich, afrykańskich i indiańskich. Lekcje są

Internet bezpieczny dla dzieci - o kampanii *Bezpieczny Sieciak*

Chociaż Internetem posługujemy się dopiero od kilkunastu lat, często nie wyobrażamy sobie bez niego życia. Jest źródłem nieograniczonej wiedzy – znajdziemy w nim notowania giełdowe, katalogi bibliotek, bazy danych z różnych dziedzin nauki, serwisy agencji prasowych, aktualne wydania czasopism, bieżące informacje na temat pogody na całym świecie, ale także przepisy kulinarne czy rozkłady jazdy pociągów, repertuar kina czy teatru. Dzięki Internetowi zapłacimy rachunki, zrobimy zakupy, porozmawiamy z przyjaciółmi z dawnych lat, posłuchamy muzyki, obejrzymy filmy. Internet stwarza niezwykle możliwości zdobywania informacji i rozwoju każdego człowieka. Zadaniem szkoły jest wykorzystanie tego źródła wiedzy w sposób bezpieczny i przyjazny.

Na temat komputerów i Internetu nastoletnie, a także młodsze dzieci często wiedzą więcej niż ich rodzice. Zarówno jednak rodzice, jak i dzieci nie zawsze zdają sobie sprawę z tego, że korzystanie z Internetu, prócz nauki i rozrywki, niesie też różne zagrożenia. Wchodzenie na strony internetowe eksponujące pornografię lub przemoc, ujawnianie własnych danych osobowych czy dokonywanie zakupów w sklepach internetowych bez nadzoru rodziców to realne problemy, z którymi musi sobie radzić niejedna rodzina.

Rozmowy z uczniami oraz ich rodzicami sprawiły, że w Szkole Podstawowej nr 107 powstał szkolny program edukacyjny „**Bezpieczny Sieciak**”. Program ten miał za zadanie uświadomienie rodzicom i nauczycielom, jakie szanse i zagrożenia niesie ze sobą korzystanie z Internetu. Przede wszystkim miał jednak nauczyć dzieci, w jaki sposób unikać pokus i pułapek związanych z Internetem. **Program był przeznaczony dla wszystkich uczniów SP nr 107 we Wrocławiu oraz ich rodziców i nauczycieli.** Realizowany był od września do grudnia 2007 roku podczas lekcji informatyki, zajęć kółka komputerowego, godzin wychowawczych oraz w czasie spotkań z rodzicami.

Cele programu

1. Uświadomienie uczniom, rodzicom i nauczycielom negatywnych społecznych, etycznych i prawnych konsekwencji rozwoju technologii informacyjnej;
2. Przekazanie dzieciom przez rodziców i nauczycieli informacji o zagrożeniach, jakie czekają na użytkowników Internetu.
3. Przekazanie dzieciom przez rodziców i nauczycieli sposobów ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z korzystania z Internetu.
4. Korzystanie przez rodziców i nauczycieli z programów zabezpieczających komputery przed wirusami i kontrolujących wędrówki dzieci po Internecie, nadzorujących Internet.
5. Przekazywanie uczniom wiedzy na temat korzyści wynikających z użytkowania Internetu oraz sposobów reagowania w sytuacjach za-

Krystyna Hojło

Brat naszego Boga – scenariusz sztuki Karola Wojtyły w nauczycielskiej adaptacji

Od Redakcji

Umieć spojrzeć na drugiego człowieka...

Jednoaktówka Karola Wojtyły *Brat naszego Boga* to nic innego jak romantyczne studium postaci Adama Chmielowskiego, późniejszego Brata Alberta. Dramat koncentruje się na przemianie duchowej uczestnika powstania styczniowego i malarza, który – rozdarty wewnątrz – jednocześnie czuje powołanie do sztuki oraz niesienia ulgi w cierpieniu i nędzy potrzebującym. Ostateczną decyzję, której skutkiem będzie zostanie sługą ubogich, podejmuje Adam, oglądając swój obraz *Ecce homo*. Tekst przyszłego Papieża wyraźnie sugeruje, że wartość myślenia ponadhistorycznego skupia się na tym, co najistotniejsze – na tym wszystkim, co określane mianem głębokiego człowieczeństwa i humanizmu.

Adaptacja sztuki, dokonana przez Panią Krystynę Hojło może sprzyjać jej upowszechnieniu wśród młodzieży szkolnej, a to z kolei - popularyzacji nauk, głoszonych przez Wielkiego Polaka. Wśród tych nauk jest wrażliwość na problemy drugiego człowieka i odpowiedzialność za Ojczyznę.

Umieszczamy tekst utworu również z myślą o coraz liczniejszej rodzinie szkół noszących imię Jana Pawła II. Placówek takich w Polsce i za granicą jest już ponad 1150. Każdego roku włączają się one 11 października w obchody Dnia Papieskiego, który mija pod znakiem apeli szkolnych, koncertów, publicznej zbiórki pieniędzy dla potrzebujących, innych przedsięwzięć z myślą o podstawowej nauce: „*Dzielmy się miłością*”.

Osoby dramatu:

Adam Chmielowski – malarz, później brat Albert Maks

Stanisław, przyjaciele Adama

Lucjan

Helena – aktorka

Nieznamy

Teolożka

Starsza pani – matka teolożki

Łachmaniarz I

Łachmaniarz II

Łachmaniarz III

Łachmaniarz IV